

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

№5(27) ՄԱՅՈՒ 2008

АРХИТЕКТУРА, СТРОИТЕЛЬСТВО · ARCHITECTURE, CONSTRUCTION

«ՍԻՐԱՅԱՐՆԵՐԻ ԱՅՉԻ»

«Սիրահարների այգու» բարեկարգման ծրագիրը սկսվել է դեռևս 2006-ից: Այն իրենից ներկայացնում է 1.6 հա տարածքի վրա կանաչապատ օազիս, որտեղ յուրաքանչյուր բաղադրիչ՝ ծառ ու թուփ, քար ու ջրվեժ, ավազապատ ճեմուղի ու բացօթյա շվաքարան, մեզանում հանգստի ու ժամանցի նոր մշակույթ ձևավորելու նախատիպ պետք է դառնա: Մի մոտեցում, որը կգարզացնի նաև նոր որակ՝ հասարակական նշանակության կանաչապատված տարածքների պահպանման եւ շահագործման ուղղությամբ:

«Վերակենդանացման» նախագիծը ավարտվելու է այս տարվա սեպտեմբերին: Երբեմնի Պուշկինի անունը կրող այգին բարեկարգելու նախաձեռնությունը շվեյցարահայ բարերար Ալբերտ Պոլոսյանինն է, ում հիմնած «Պոլոսյան» հիմնադրամը տարիներ շարունակ տարատեսակ լայնածավալ աշխատանքներ է իրականացնում Հայաստանում (մասնախորապես՝ Երևանի մարզում) և Լեռնային Ղարաբաղում: 2000-ին բարերարը նախաձեռնել է հանրապետության տարբեր ոլորտների լավագույն մասնագետներին խրախուսելուն ուղղված Հանրապետության նախագահի մրցանակը:

1 մլն դոլարից ավելի արժեքով նախագիծն իրականացվում է «Պոլոսյան այգիներ» ծրագրի շրջանակներում՝ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հետ համատեղ:

Ինչպես տեղեկացանք ծրագրի համակարգման գրասենյակից, «Պոլոսյան» հիմնադրամը հանդես է գալու նաև որպես ապագա շահագործող, ինչը ենթադրում է, որ հետագա 25 տա-

րինների ընթացքում բարեկարգման աշխատանքները մնալու են իր տնօրինության տակ: Դեռևս այս համաձայնագրի կնքման օրը կանաչապատ տարածքների պատշաճ պահպանման՝ գեղեցիկ ավանդույթի ձևավորմանը: Բնության արժեքորման և պահպանման այս մոտեցումը զայիս է ճապոնական կանաչապատման ավանդույթներից:

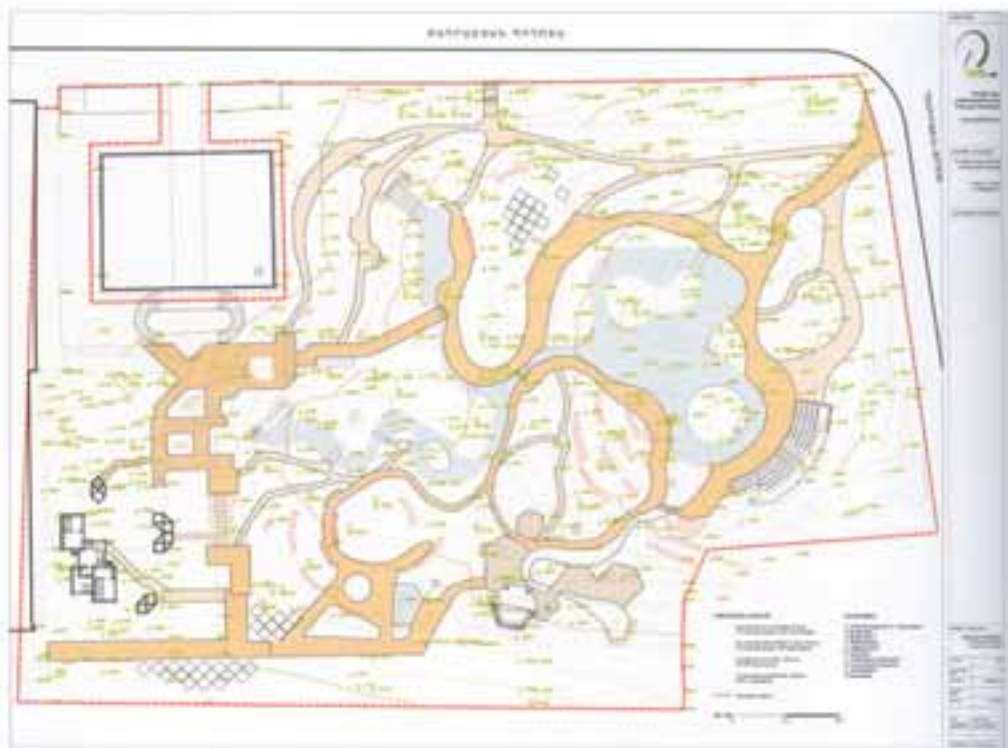
Նախագիծն իր տեսակով նորություն է ոչ միայն Երեւանում, այլ և ողջ Հայաստանում. այն առայժմ միակ ճապոնական այգին է մեր հանրապետությունում»,- նշում է «Պողոսյան այգիներ» ծրագրի համակարգող, ճարտարապետ Սարհատ Պետրոսյանը:

Ճապոնական այգու սկզբունքները հայկական շենտադոմանը այսպես է բնութագրում նախագծի հեղինակ, շվեյցարաբնակ ֆրանսիացի լանդշաֆթային դիզայնի հայտնի ճարտարապետ Դեյվիդ Ռամբալդ: Նա մեզ հետ զրույցում մանրամասնեց, որ այստեղ ձևավորվող ներդաշն մթնոլորտը, այգու յուրաքանչյուր տարր արդեն իսկ համար բնության գեղեցկության բացահայտման միջոց կդառնա:

Եթե հաշվի առնենք, որ ճապոնական այգին նախնախնի փոփոխություն է աշխարհայացք և աշխարհընկալում, ապա այստեղ իրականացվող յուրաքանչյուր հորինվածք իր տարրերով արդեն իսկ է փոխանցելու ոգեղենի խորհրդավոր մթնոլորտը:

Ըստ ծրագրի հեղինակների, այգին մեկտեղելու է ֆիզիկական և մտավոր հանգստի ձեռքը: Այն յուրօրինակ հանդիպման վայր է դառնալու ժամանակակից արվեստի և մարդկանց համար 200 տեղանոց ամֆիթատրոնը և առջևի հարթակն այդ հնարավորությունն ընձեռում են:

«Սիրահարների այգու» հիմնական շինարարական աշխա-

տանքներն իրականացնում են ջրային համակարգերի, ոռոգման, կանաչապատման և լուսավորության աշխատանքներում մասնագիտացված ընկերություններ: Համաշխարհային աշխատանքներում ներգրավված են «Գյուղտնտիչնոնոսաժ Բիվ 1» ՓԲԸ կադրերը: Այգու քարեկարգման իրենց մասնակցությունն են ունենալու նաև ԵրԵՇՊԳ ուսանողները: Քանի որ Հայաստանում լանդշաֆթային դիզայնը, որպես ճարտարապետական ուղղություն, դեռ զարգացած չէ, ծրագիրը նախածնունդների կարծիքով, ուսանողների մասնակցությունը մեծապես կնպաստի այս ոլորտում ամուր հիմքեր դնելու, ապա նաև այդ ուղղությունը զարգացնելու հարցում:

Լշենք, որ Պ. Ռամբալը էսքիզային նախագիծն իրականացրել է հայկական լանդշաֆթային հնարավորություններն ուսումնասիրելուց հետո: Նախորդ այցելությունների ընթացքում նա մեկ անգամ էլ ուսումնասիրել է Հայաստանի և Լեոնային Ղարաբաղի տարածքում գտնվող քաղմաքիվ քարատեսակներ, գործող և չգործող քարհանքեր, գետեր և ջրվեժներ: Ըստ այդմ, նախատեսված է այգու տարածքում հավաքել հայկական տարատեսակ քարեր, որոնք հիմնականում կիրառվելու են ջրային մակերեսների երեսպատման և քարե հորինվածքների ձևավորման նպատակով:

Այգու մ առաջին պլանում լինելու են ծառերը, բացի այն, որ պահպանվել են եղածները, ուսումնակրական նպատակներով տնկվելու են նաև նոր տեսակի ծառեր:

Միջնամասում երկու ջրվեժ են և ջրաշուշաններով լեցուն լճակը (ընդամուրեւ առմամբ 1200 քմ ջրային մակերես), այսպես կոչված, այգու հմայքը: Կգործի նաև մանկական փորրիկ լողավազան: Պրն Ռամբալը հատուկ է այն նախագծել՝ հաշվի առնելով երեւանյան շոգ ու չոր եղանակը, ինչպես նաև մեր փորրիկների լողալու անզուսպ ցանկությունը: Գործելու է քաջօրյա սրճարան, կլինեն նաև տաղավար-շվաքարաններ՝ սեղանի խաղերի (շախմատ, մարդի և այլն) համար: Այգու մ ամեն ինչ բնական է լինելու: Իմնական ճեմուղիները երեսպատվելու են բնական քարերով: Ավազապատ ճեմուղիները նախատեսված են մարզումներ անցկացնող անձանց համար: Ծրագրի հեղինակը չի մոռացել նաև դժվարաշարժ այցելուների մասին. այգու մ աստիճաններ չկան:

Նստարանների քանակը նախատեսված է 150 գծաների չափով: Մարդիկ կարող են նստել, ինչպես նաև՝ պսոկել կանաչապատ տարածքների (գազոնների) վրա:

«Միրահարների այգին» շնայած այս ամենի արդյունքում կփոխի իր կերպարը, սակայն ծրագիրը համակարգողները վստահ են՝ ոգին կմնա անփոփոխ: «Այն կշարունակի մնալ սիրահար գույգերի նախընտրելի, գողտրիկ անկյուններից մեկը, որտեղ մարդիկ հնարավորություն կունենան լիովին լիցքաբախվել և քաղաքի կենտրոնում վայելել բնությունը: Գուհանք, որ սա մեր գրտայգիների վերականգնման համար լավ մեկնարկի օրինակ կդառնա:

ՀԱՍՄԻԿ ԱՌԱԲԵԼՅԱՆ

